

**KÖZGAZDASÁGI  
ALAPISMERETEK  
(ÜZLETI GAZDASÁGTAN)  
KÖZÉPSZINTŰ  
PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA**

**2015. február 14.**

**MEGOLDÓKULCS**

**STUDIUM GENERALE  
KÖZGAZDASÁGTAN SZEKCIÓ**



## Fontos tudnivalók!

A feladatlap összetett, amelyet a különböző feladattípusok szerint részekre bontottunk.

A kidolgozásnál vegye figyelembe a feladattípushoz tartozó dőlt betűvel szedett tájékoztatót is!

Megoldásainál kövesse a feladat utasításait! Maximális pontot csak akkor kaphat, ha minden részkérdésre válaszolt. Az egyes feladatoknál feltüntettük a részmegoldásokért járó pontszámot is. A maximális pontszám 100.

Kidolgozásait és válaszait a feladatlapon kell rögzítenie. Piszkozatot pótlapon készíthet. Ha a megoldáshoz is szüksége van pótlapra, ezt jelölje meg az adott feladatnál!

A számítások elvégzéséhez nem programozható zsebszámológép használható.

**Sok sikert és jó munkát kíván a Közgáz Szekció!**

## I. Választásos, egyszerű rövid választ igénylő feladatok

### 1. feladat (minden helyes válasz 1 pontot ér)

10 pont

Zita a marketingvizsgájára készülődve megpróbálja rendszerezni a marketing fogalmait. Segítsen neki összepárosítani az összeillő marketing kifejezéseket!

- |                           |                      |
|---------------------------|----------------------|
| 1. termék                 | 6. ár kialakítás     |
| 2. értékesítési koncepció | 7. szolgáltatás      |
| 3. termelési koncepció    | 8. értékesítés helye |
| 4. kínálat                | 9. promóció          |
| 5. piacközpontúság        | 10. termékkonceptió  |

A) olcsó, könnyen hozzáférhető termék	3
B) a fogyasztói csoport (célpia) kiválasztása	5
C) agresszív értékesítés és reklám	2
D) minőségi termék előállítása	10
E) kereslet	4
F) megfoghatatlanság, ingadozás	7
G) személyes eladás, reklám, PR	9
H) választék, márkanev, csomagolás,	1
I) kedvezmények, részletfizetés	6
J) elhelyezkedés, készletezés, raktározás, szállítás	8

### 2. feladat (minden helyes válasz 1 pontot ér)

6 pont

a) Peti szabadidejében egy kis Üzleti közgazdaságtan tanulásába kezdett. Segítsen Petinek összepárosítani a fogalom nevét a hozzá tartozó leírással!

1. Igény	B.	A szükségletkielégítés módja.
2. Hasznosság	C.	Megmutatja, hogy a termék mennyire képes kielégíteni a fogyasztó szükségleteit.
3. Marketing	A.	Eszközrendszer, mellyel a vállalat a fogyasztói igények kielégítésén keresztül saját céljainak elérésére törekszik.

b) Segíts Petinek kiválasztani 3 mikrokörnyezeti elemet aláhúzással!

- A. Demográfiai környezet    B. Természeti környezet    C. Szállítók    D. Politikai környezet
- E. Versenytársak    F. Gazdasági környezet    G. Közvélemény    H. Társadalmi-kulturális környezet

### 3. feladat

6 pont	
--------	--

A CukiJessy Kft.-nél megvizsgálták, hogy hogyan változtak a fizetések az elmúlt években. Jessy az alkalmazottjainak két évvel ezelőtt átlagosan 3500 Ft-ot fizetett fejenként. Egy évvel ezelőtt megnövelte a fizetést 4000 Ft/főre. Az idei statisztikák szerint a 13 fiú beosztott egyenként 3700 Ft-ot kap, a 10 lány beosztott pedig 4430 Ft-ot, ami 4200 Ft-os átlagbért eredményez. Jelöljön ki a fenti számadatok felhasználásával a következő statisztikai mutatószámok kiszámítására egy-egy példát!

- a) Bázisviszonyszám:  $4000/3500=1,14$  vagy  $4200/3500=1,2$
- b) Láncviszonyszám:  $4000/3500=1,14$  vagy  $4200/4000=1,05$
- c) Megoszlási viszonzyszám:  $10/23=0,43$  vagy  $13/23=0,57$

*Minden helyes tört 1 pont, minden helyes végeredmény 1 pont. A maximális pontszámhoz elegendő 1-1 viszonzyszám felírása. Több helyes megoldásért nem jár pluszpont.*

### 4. feladat

3 pont	
--------	--

Szaszának rajzolgatni támadt kedve, de szeretné, ha művei nem csak szépek, de hasznosak is lennének. Kompromisszumként készít 1-2 grafikont az SG vezetőségének, melyen szemléltetni lehet a szervezet egyes adatait. Segítsen Szaszának megnevezni egy-egy grafikont, amely az alábbi statisztikai sorok, táblák adatainak ábrázolására alkalmazható!

- a) Az SG-s diákok számának alakulása nemek szerinti bontásban 1970 és 2013 között.
  - korfa
- b) Az átlagpontszámok alakulása a Nyílt Próbaérettségiken 2008 és 2013 között.
  - oszlopdiagram
  - vonaldiagram
- c) A matekosok, törisek és közgázosok arányának alakulása az SG-ben 1970-ben és 2014-ben.
  - kördiagramok
  - osztott oszlopdiagram
  - osztott szalagdiagramok

*Minden helyes megnevezés 1 pont. Több helyes megoldásért nem jár pluszpont.*

### 5. feladat

8 pont	
--------	--

Sophie egy nyuszi kapott Valentin Napra szerelmétől. A nagy játékban nem vette észre, hogy a nyuszi farkincája összemaszatolta jegyzeteit. Egészítse ki Sophie feljegyzéseit! Válassza ki az alábbi adónemekre igaz megállapításokat! Írja le a megfelelő sorszámokat a kipontozott vonalra!

- a) Általános forgalmi adó: közvetett, értéknövekedésű típusú, központi adó, önbevallású
- b) Személyi jövedelemadó: közvetlen, központi adó, jövedelemadó típusú, önbevallású
- c) Magyarázza el Sophie-nak a közvetlen és közvetett adók közötti különbségeket!

Közvetlen adó: az adóalany és az adóterhet viselő ugyanaz a személy vagy vállalkozás. Pl.: SZJA, társasági adó

Közvetett adó: az adóalany és az adóterhet viselő nem ugyanaz a személy vagy vállalkozás. Pl. ÁFA

*Minden helyes jellemző az a)-b) pontban 0,5 pontot ér, minden helyes jellemzés a c) pontban 2 pontot ér.*

**6. feladat (minden helyes aláhúzás 1 pont)**

**5 pont**

Orsika rászánta magát, hogy 1 hónapig nem vesz Nutellát. A megtakarított pénzből kötvényt vesz, hogy gyarapítsa vagyonát, azonban nem tudja, hogy mik a kötvény jellemzői. Segítsen neki úgy, hogy a következő értékpapír tulajdonságokból aláhúzással emelje ki a kötvényre jellemzőket!

1. tulajdonosi jogokat testesít meg
2. nem biztosít szavazati jogot
3. hozama osztalék
4. hozama kamat
5. névértékét lejáratkor egy összegben vagy lejáratig részletekben fizetik meg
6. tőke gyűjtés beruházásra
7. lehet befektetett és forgó eszköz is
8. átruházható forgatással
9. kibocsátás célja az alaptőke összegyűjtése

**7. feladat (minden helyes X 1 pont)**

**6 pont**

Lackó próbálja összerendezni vállalkozásának vagyoni elemeit a mérlegfőcsoportokba. Segítsen neki, és helyezze el a felsorolt vagyonelemeket a mérleg vagyonfőcsoport oszlopaiba írt X jellel!

Vagyonelem	Befektetett eszközök	Forgó eszközök	Saját tőke	Kötelezettség
Eredménytartalék			X	
Elszámolási betét		X		
Ingatlanok	X			
Szállítók				X
Váltókövetelések		X		
Tenyészállatok	X			

**8. feladat (minden helyes kiegészítés 1 pont)**

**6 pont**

Miután Lackó sikeresen elkészítette a mérleget, tovább lépett, és az eredménykimutatás rejtelmeibe vetette magát. Mivel kicsit hiányos a számvitel tudása, nem sokáig jutott. Segítsen neki! Egészítse ki az eredménykimutatással kapcsolatos összefüggéseket!

- a) Adózott eredmény – Osztalék = Mérleg szerinti eredmény
- b) Üzemi eredmény + Pénzügyi műveletek eredménye = Szokásos vállalkozási eredmény
- c) Szokásos vállalkozási eredmény + Rendkívüli eredmény = Adózás előtti eredmény
- d) Pénzügyi műveletek bevételei – Pénzügyi műveletek ráfordításai = Pénzügyi műveletek eredménye

## II. Számítást igénylő feladatok

### 1. feladat

5 pont

A. Kristóf a nagy internetes hírnéven felbátorodva elindította szalmazsák gyártó vállalkozását. Szalmabálákat vásárolt, amikből apukája segítségével ember méretű boxzsákokat készített, majd ezeket a termékeket „köllött” piacra dobta. Az alábbi táblázatban található adatok felhasználásával segítsen Kristófnak a számára még ismeretlen statisztikai mutatók kiszámításában.

„Azon Gyakorótam” Bt. alapanyag-beszerzésének átlagos beszerzési egységei

Évek	Szalmabála átlagára (Ft/db)	Változás az előző évhez képest (%)
2011	3100	-
2012	3300	6,45 %
2013	3400	3,03%
2014	3700	8,82%
2015	4100	10,81%*

a) Nevezze meg, milyen statisztikai sor található a táblában! (Keletkezési mód és ismerv szerint.)

Összehasonlítással keletkezett idősor

(2x0,5 pont)

b) Számítsa ki a táblázat hiányzó adatait! (A mellékszámítások kijelölését írja le!)

- $3300/3100=1,0645$ ,
- $3400/3300=1,0303$ ,
- $3700/3400=1,0882$ ,
- $4100/3700=1,1081$

(4x0,5 pont)

(Az alkalmazott mutatószám neve: dinamikus láncviszonyszám)

c) Számítsa ki a vizsgált időszakra az árváltozás átlagos ütemét jellemző mutatószámot!

$$\sqrt[4]{4100/3100} = 1,0723, \text{ vagy } \sqrt[4]{1,065 * 1,03 * 1,088 * 1,108} = 1,0723 \rightarrow 107,23\%$$

Az alkalmazott mutatószám neve: mértani átlag

(2x0,5 pont)

d) Értékelje a \*-gal jelzett mutatót! Legalább kétféle megfogalmazást adjon! (Teljes mondatval válaszoljon!)

(2x0,5 pont)

Az alapanyagbeszerzés átlagára 2011-ről 2012-re 10,8%-kal emelkedett.

Az alapanyagbeszerzés átlagára a vizsgált időszakban 110,8%-ra nőtt.

Az alapanyagbeszerzés átlagára 2011-ről 2012-re 1,108-szeresére emelkedett.

**2. feladat**

**10 pont**

A Közgazdaságtan Szekció lányai mindig híresek voltak édesszájúságukról, ezért tavaly belevágtak egy édességbolt üzemeltetésébe. A SweetKG Kft. anyagkészlet adatait a következő táblázat tartalmazza:

<b>Időpont</b>	<b>Gazdasági esemény</b>	<b>Mennyiség</b>	<b>Egységár (Ft/kg)</b>
Január 1.	Nyitókészlet	400	1200
Január 8.	Beszerzés	1600	1250
Január 11.	Visszaküldés	80	1250
Január 20.	Beszerzés	1000	1280
Január 22.	Minőségi engedmény		5%
Január 30.	Felhasználás	2800	

Segítsen kiszámolni a lányoknak:

- a) a január havi anyagköltséget, ha a vállalkozás a FIFO eljárást alkalmazza! (3 pont)

$$\begin{aligned} 400 \times 1200 &= 480.000 \text{ Ft} \\ (1600 - 80) \times 1250 &= 1.900.000 \text{ Ft} \\ 880 \times 1216 \text{ (} 1280 \times 0,95 = 1216 \text{)} &= 1.070.080 \text{ Ft} \\ \hline 2800 \text{ kg} &= 3.450.080 \text{ Ft} \end{aligned}$$

- b) A Január végi készlet mennyiségét és értékét! (3 pont)

$$\begin{aligned} \text{Mennyiség: } (400 + 1600 - 80 + 1000) - 2800 &= 120 \text{ kg} \\ \text{Értéke: } 120 \text{ kg} \times (1280 \times 0,95) &= 145.920 \end{aligned}$$

- c) A januári anyagfelhasználás értékét, átlagár alkalmazásával! (Az átlagárát szükség esetén kerekítse egész számra!) (3 pont)

$$\begin{aligned} (400 \times 1200 + (1600 - 80) \times 1250 + 1000 \times (1280 \times 0,95)) / (400 + (1600 - 80) + 1000) &= \\ 3.596.000 / 2920 &= 1231,5 \text{ Ft/kg} \end{aligned}$$

$$\text{Átlagár: } 1232 \text{ Ft/kg}$$

$$\text{Anyagfelhasználás értéke: } 2800 \text{ kg} \times 1232 \text{ Ft/kg} = 3.449.600$$

- d) Ajánljon a lányoknak a FIFO eljárás mellé még két készletértékelési módszert! (1 pont)

HIFO, LOFO, időszak végi átlagáras, csúsztatott átlagáras

### 3. feladat

5 pont

Áron, Zita és Lackó közös szörpgyártó vállalkozásba kezd, egymás között felosztják a munkafolyamatokat. Áron fogja termelni az áfonyát, Zita fogja ezt felvásárolni és szörpöt gyártani belőle, majd Lackó viszi piacra a kész árut. A munkamegosztás alanyai közötti forgalom alábbi adatait ismerjük. (Az áfa minden esetben 27%.) Egészítse ki a táblázatot a hiányzó adatokkal! Jelölje ki a mellékszámításokat! Az adatok forintban értendők.

Megnevezés	Beszerzési ár áfával	Nettó eladási ár	Bruttó eladási ár	Levonható áfa	Fizetendő áfa	Adóhatóság felé elszámolandó áfa összege
Kitermelő	-	800	<b>1016</b>	-	<b>216</b>	<b>216 (1p)</b>
Termelő	1470	<b>1600 (1p)</b>	2032	<b>216</b>	<b>432</b>	<b>216 (1p)</b>
Kereskedő	<b>2032</b>	2200	<b>2794 (1p)</b>	<b>432</b>	<b>594</b>	<b>162 (1p)</b>

#### Mellékszámítások:

$$800 \times 0,27 = 216$$

$$800 + 216 = 1016$$

$$2032 / 1,27 = 1600$$

$$1600 \times 0,27 = 432$$

$$432 - 216 = 216$$

$$2200 \times 1,27 = 2794$$

$$2200 \times 0,27 = 594$$

$$594 - 432 = 162$$

### 4. feladat (minden helyes megoldás 1 pont)

10 pont

A Valentin-nap közeledtével a Piros szív Kft. dolgozóinak sok dolga akad, hogy az összes szerelmest ajándékhoz juttassa! Segítsen Csőrinek kitölteni a bizonylatokkal kapcsolatos táblázatot a következő információk alapján!

Csőri vállalkozása vásárolt 2015. február 1-jén a Sweet Heart Bt. Budapest által kiállított számla alapján 1000 Ft + 27 % általános forgalmi adóval növelt értékben 800 kg anyagot. Még aznap megérkezett, és az anyagraktárba bevételezte Schieszl Péter raktáros. Ebből az anyagból a következő napon a raktár kiadott Bodnár Zsófia utalványozására 500 kg mennyiséget "575/B" jelű költségviselőre elszámolhatóan. Az anyag a 98598 azonosítószámot viselő piros selyem.

Csak a Bevételezési bizonylaton szereplő információk	Mindkét bizonylaton szereplő információk	Csak a Kiadási bizonylaton szereplő információk
800 kg	98598 azonosítószámot viselő piros selyem	500 kg
2015. február 1.	1000 Ft/kg egységár	2015. február 2.
Sweet Heart Bt. Budapest	Schieszl Péter raktáros	575/B költségviselőre
		Bodnár Zsófia utalványozó



**5. feladat**

**5 pont**

A KGs lányok csokiboltjának forgalma szépen növekszik. A SweetKG Kft. értékesítésre vonatkozó adatait a következő táblázat tartalmazza:

Évek	Eladott csoki mennyiség (db)		Eladási egységár (Ft/db)	
	Fehér csoki	Tejcsoki	Fehér csoki	Tejcsoki
<b>2014</b>	2000	2500	275	280
<b>2015</b>	1800	2650	290	270

Segítsen kiszámítani a lányoknak a következő változások nagyságát %-ban!

- a) Az értékesítési forgalom változása 2014-ről 2015. évre!  
 $(1800 \times 290 + 2650 \times 270) / (2000 \times 275 + 2500 \times 280) = 0,99$  99%
- b) Az értékesítési forgalom alakulása az eladási árak változása nélkül!  
 $(1800 \times 275 + 2650 \times 280) / (2000 \times 275 + 2500 \times 280) = 0,9896$  98,96%

**6. feladat**

**15 pont**

Saki az Apu vedd meg Bt. vezetője, kíváncsi a könyvelésre, ezért megbízza Önt, hogy végezze el a piszkos munkát! Könyvelje le idősorosan az alábbi gazdasági eseményeket!

1. Előlegfizetés a pénztárból két dolgozónak, összesen 100 000 Ft.
2. Üzemépület építéséről kapott számla 13 000 000 Ft + 27% áfa.
3. Bankértékesítés 6 000 000 Ft bértartozás folyószámlákra átutalással való teljesítéséről.
4. Alapanyag vásárlása, a kapott számla végösszege 2 540 000 Ft.
5. Bankértékesítés 440 000 Ft társadalombiztosítási kötelezettség és 1 500 000 Ft személyi jövedelemadó tartozás átutalásáról.
6. Az időszakban a késztermék eladás árbevétele 9 000 000 Ft, + 27% áfa. Az értékesítés önköltségen számított értéke 6 600 000 Ft.
7. Az üzemépület aktiválása.
8. Az időszak során elkészült termékek önköltsége 5 200 000 Ft.
9. Megérkezett a bank jóváírási értesítése a vevőkövetelés átutalásáról, 7 200 000 Ft.
10. Épületek havi értékcsökkenési leírása 170 000 Ft.
11. Havi bérköltség 9 800 000 Ft.

Vegyesnapló,.....							
Sor-szám	T szála száma	Tartozik számla neve	K szála száma	Követel számla neve	Szöveg	Tartozik összeg	Követel összeg
1.	361.	Munkavállalókkal szembeni követelések	381.	Pénztár	Előlegfizetés	100 000	100 000
2.	161.	Befejezetlen beruházás	455.	Beruházási szállító	Épület számlája	13 000 000	13 000 000
	466.	Előzetesen felszámított áfa	455.	Beruházási szállító	Beruházás áfája	3 510 000	3 510 000
3.	471.	Jövedelemelszámolás	384.	Elszámolási betét	Bérek átutalása	6 000 000	6 000 000
4.	211.	Alapanyagok	454.	Szállítók	Anyagvásárlás	2 000 000	2 000 000
	466.	Előzetesen felszámított áfa	454.	Szállítók	Anyagvásárlás áfája	540 000	540 000
5.	473.	Társadalombiztosítási kötbér	384.	Elszámolási betét	Tb tartozás átutalása	440 000	440 000
	462.	Személyi jövedelem elszámolás	384.	Elszámolási betét	Szja előleg átutalása	1 500 000	1 500 000
6.	31.	Vevők	91.	Értékesítési árbevétele	Késztermék értékesítése	9 000 000	9 000 000
	31.	Vevők	467.	Fizetendő áfa	Értékesítés áfája	2 430 000	2 430 000
	581.	Saját term. készl. áll. változása	25.	Késztermék	Készletcsökkenés	6 600 000	6 600 000
7.	123.	Épületek	161.	Befejezetlen beruházás	Épület üzembe helyezése	13 000 000	13 000 000
8.	25.	Késztermék	581.	Saját term. készl. áll. változása	Késztermék raktárra vétele	5 200 000	5 200 000
9.	384.	Elszámolási betét	31.	Vevők	Vevőkövetelés befolyt	7 200 000	7 200 000
10.	57.	Értékcsökkenési leírás	129.	Ingatlanok értékcsökkenése	Havi értékcsökkenési leírás	170 000	170 000
11.	54.	Bérbőltség	471.	Jövedelemelszámolás	Havi bérbőltség	9 800 000	9 800 000

## **Számlatükör**

### **1. Befektetett eszközök**

- 11. Immateriális javak
- 12-15. Tárgyi eszközök
- 12. Ingatlanok
- 123. Épületek
- 129. Ingatlanok terv szerinti értékcsökkenése
- 13. Műszaki berendezések, gépek, járművek
- 131. Műszaki berendezések, gépek, járművek
- 139. Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 14. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek
- 149. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 16. Beruházások, felújítások
- 161. Befejezetlen beruházások
- 17-19. Befektetett pénzügyi eszközök

### **2. Készletek**

- 21. Anyagok
- 211. Alapanyagok
- 22. Egyéb anyagok
- 23. Befejezetlen és félkész termékek
- 231. Befejezetlen termelés
- 25. Késztermékek

### **3. Követelések, pénzügyi eszközök és aktív időbeli elhatárolások**

- 31. Követelések áruszállításból, szolgáltatásból (Vevők)
- 32. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
- 33. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- 34. Váltókövetelések
- 361. Munkavállalókkal szembeni követelések
- 37. Értékpapírok
- 38. Pénzeszközök
- 381. Pénztár
- 384. Elszámolási betét
- 389. Átvezetési számla

#### **4. Források**

- 41. Saját tőke
- 411. Jegyzett tőke
- 412. Tőketartalék
- 413. Eredménytartalék
- 419. Mérleg szerinti eredmény
- 42. Céltartalékok
- 43. Hátrasorolt kötelezettségek
- 44. Hosszú lejáratú kötelezettségek
- 444. Beruházási hitel
- 45-47. Rövid lejáratú kötelezettségek
- 452. Rövid lejáratú hitelek
- 454. Kötelezettségek áruszállításból, szolgáltatásból (Szállítók)
- 455. Beruházási szállítók
- 46. Adóelszámolások
- 461. Társasági adó elszámolása
- 462. Személyi jövedelemadó elszámolása
- 463. Költségvetési befizetési kötelezettségek
- 464. Költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése
- 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó
- 467. Fizetendő általános forgalmi adó
- 468. Áfa pénzügyi elszámolása
- 471. Jövedelemelszámolás
- 473. Társadalombiztosítási kötelezettségek
- 479. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek
- 49. Rendezőszámlák
- 491. Nyitómérleg számla
- 492. Zárómérleg számla
- 493. Adózott eredmény elszámolása számla

## **5. Költségnemek**

- 51. Anyagköltség
- 52. Igénybe vett szolgáltatások
- 53. Egyéb szolgáltatások
- 54. Bérköltség
- 55. Személyi egyéb kifizetések
- 56. Bérjárulékok
- 57. Értécsökkenési leírás
- 58. Saját termelésű készletek állományváltozása

## **8. Értékesítés elszámolt önköltsége és ráfordítások**

- 81. Anyagjellegű ráfordítások
- 82. Személyi jellegű ráfordítások
- 83. Értécsökkenési leírás
- 86. Egyéb ráfordítások
- 87. Pénzügyi ráfordítások
- 88. Rendkívüli ráfordítások

## **9. Értékesítés árbevétele és bevételek**

- 91-93. Értékesítés nettó árbevétele
- 96. Egyéb bevételek
- 97. Pénzügyi bevételek
- 98. Rendkívüli bevételek